

før eller senere føre til Krig. En saadan Krig forudser Hutton naar som helst. „Den virkelige Fare for Europa — og det er en lige saa frygtelig Ting at sige — er ikke saa meget en øjeblikkelig europæisk Krig, som en Fortsættelse af en saadan Tilstand, som i disse sidste fem Aar er blevet kaldt Fred“. Dog spaar han, at de indre økonomiske Svagheder og Raastofmangelen vil bevirke, at Tyskland og Italien ikke vil kunne staa en Krig paa to Aar igennem.

Den indholdsrige og tankevækkende Bog vil finde en vid Læsekreds — og med Rette. Den kan maaske siges at være noget tung at arbejde sig igennem, men er det gjort, har man ogsaa faaet virkelig Besked om disse yderst aktuelle Problemer.

N. H. Jacobsen.

Thomas Thomsen: Albert Eckhout. Ein niederländischer Maler und sein Gönner Moritz der Brasilianer. 184 S., 22×28 cm. 80 Fig. Einar Munksgaards Forlag, København 1938. Pris: 20 Kr.

Blandt de mange Skatte, som den etnografiske Samling rummer, og som ved Museets Nyordning er blevet placeret paa en Maade, der svarer til deres Værdi, er der en Samling paa 24 Malerier fra det 17. Aarh., som Fyrst Moritz af Nassau, kaldet Moritz Brasilianeren, i Aaret 1654 skænkede Kong Frederik den Tredje, og som nu er ophængt paa Nationalmuseet efter i mange Aar at have tilhørt Det Kongelige Kunstkammer.

En Del af disse Billeder — ialt 7 — er signeret af Kunstneren Albert Eckhout, en hollandsk Maler fra det 17. Aarh., som besøgte Brasilien 1641 sammen med Fyrst Moritz. Om de øvrige Billeder fremdrager Forfatteren til ovennævnte Bog saadanne Oplysninger, at der er al Grund til at formode, at de hidrører fra samme Kunstners Haand. Gentagne Gange er denne i kunstnerisk og kulturhistorisk Henseende værdifulde Samling blevet omtalt i Litteraturen, men først nu er hele den Sum af kulturhistoriske Spørgsmaal, som knytter sig til den, blevet behandlet i Sammenhæng og Overskuelighed.

Bogen om Eckhout var vistnok egentlig først tænkt som en kommenteret Gengivelse af de i Etnografisk Samling beroende Billeder, men under Arbejdet afslørede saa meget nyt Stof, at det blev muligt for Museumsinspektør Thomas Thomsen at give en monografisk Redegørelse for de Begivenheder og Forhold, som førte til, at den nævnte Malerisamling blev skabt og senere kom i dansk Besiddelse.

Skildringen omfatter en Fremstilling af Maleriernes Historie og

den historiske og politiske Baggrund for deres Tilblivelse, udførlige Bidrag til Kundskab om Moritz af Nassau og den Kreds, som omgav ham, samt Oplysninger om hans Relationer til andre af Samtidens betydelige Mænd.

Alle de Billeder, som findes paa Nationalmuseet, er gengivet, og desuden en Del andre Eckhout-Arbejder fra Tyskland og Frankrig. Motiverne tilhører hovedsagelig 2 Grupper. Den ene Gruppe, som man kunde kalde den etnografiske, indeholder Billeder af syd-amerikanske Indianere og Sudannegre samt Raceblandinger mellem Hvide og Farvede. Den anden Gruppe af Motiver omfatter brasilianske Dyr og Planter, og om begge Billedtyper gælder det, at Fremstillingen saavel i kunstnerisk Henseende som i kulturhistorisk Henseende er overordentlig værdifuld.

Selv om det er glædeligt, at denne Beretning er blevet trykt paa et Verdenssprog, kan man ikke tilbageholde en Beklagelse af, at Thomas Thomsen ikke har faaet Lov til at skrive den paa Dansk. Naar man mindes hans mesterlige Redegørelse for Egtvedfundet, maa man med en lidt smertelig Fornemmelse være Vidne til den Tilsløring af en betydelig Skribents personlige Stil, som en Omplantning til et fremmed Sprog nødvendigvis medfører.

Niels Nielsen.

Hugo Mathiessen: Den sorte Jyde. Tværsnit af Hedens Kulturhistorie. 22×14 cm, 220 S., 8 Tavler, 4 Kort. Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag, København 1939. Pris: 6,50 Kr.

Det er en vanskelig Opgave at forme et omfattende og detailrigt Stof paa en saadan Maade, at en Læser uden særlige Forudsætninger kan opfatte det, og oven i Købet læse det med Glæde, hvis man samtidig ønsker at bevare den videnskabelige Nøjagtighed og Muligheden for den relative Kontrol, som Kildehenvisninger giver.

Gennem en lang Række Skrifter har Hugo Mathiessen vist, at han behersker denne Kunst til en i vort Land uovertruffen Fuldkommenhed, og der er ikke Tvivl om, at hans nye Bog „Den sorte Jyde“ vil opnaa stor Udbredelse og stor Anerkendelse, og maaske vil den faa lige saa stor Betydning i Folkeoplysningen som hans berømte Bog om Hærvejen.

„Den sorte Jyde“, der behandler den jyske Hedes Kulturhistorie med særlig Hensyntagen til den erhvervs-geografiske Udvikling, er inddelt i 5 Hovedafsnit med Titlerne: Heden paa sit højeste, Brug og Misbrug af Heden, „Den sorte Jyde“, Flittige Folk og Hjulspor. Man faar i første Afsnit en kort Oversigt over de vigtigste Træk vedrørende Hedernes fysiske og biologiske Geografi,